Szalonszekrény

Bútorgyűjtemény

Leltári szám:	5986
Alkotó:	Faragó, Ödön (1869 - 1935) / tervező Grubits, László / kivitelező
Készítés ideje:	1897
Készítés helye:	Budapest
Anyag:	fém veretek; tölgyfa
Technika:	faragott
Méretek:	magasság: 180 cm szélesség: 90 cm mélység: 40 cm

A hasáb formájú szekrény lábait elől gazdagon faragott léc köti össze, felette karéjos keretezésű fülke. Felső része kétajtós szekrény, belül fiókokkal és rekeszekkel. Felső párkányának középpontjában és a sarkokon stilizált magyaros növényi ornamentikából képzett faragás. A szekrény két oldalán, a felső harmadnál egy-egy konzol.

A Faragó Ödön által tervezett bútort az Iparművészeti Társulat 1897. évi Karácsonyi kiállításán mutatták be, párdarabjával együtt, melyet Thurnherr János kivitelezett (IM ltsz. 5985).

A magyaros díszítményeket felvonultató bútor átmenetet képez a historizmus és a szecesszió magyaros-népies irányzata között. Lyka Károly így méltatta Faragó szalonszekrényeit a tárlatról szóló írásában, a *Magyar Iparművészet* 1898. évi 1. számában: "nálunk is megérezték a műipar munkásai az új idők leheletét. A tendencia, amelyet ezekből a műtárgyakból kiérezni: (…) a régi, mai viszonyainknak s mai hangulatainknak egészen már meg nem felelő műtörténeti stílus elhagyása, új formák keresése eredeti invenció alapján, s ha mód van rá, a magyaros jelleg kidomborítása. A különféle kiállított tárgyak anyaga legfőképp a fa, az agyag és a bőr, csupa olyan anyag, amelynek stílszerű megdolgozására tradícióink is vannak, s amelyeken a háziipar körében már régebben kimutatta a maga jellemét a magyar ízlés. Mint kiváló produkciót kell itt kiemelnünk a gyűjteménynek kis zöld faszekrényét, amelyet Grubics László készített. Valami új forma ömlik el az egészen, nem sorozható be a műtörténelemben fölsorolt stílek egyikébe sem, s formái mégis ízlésesen és egyszerűen simulnak a faszerkezet jellegéhez."

A szekrény reprodukcióját a lap színes litográfiai illusztrációként közölte (ld. itt, p. 160-161. között).

Faragó szekrényét - párdarabjával együtt - a *Faipari mintalapok iparosok és ipariskolák számára* című kiadvány 1899. évi 1. füzete is reprodukálta, s a következőképp méltatta (p. 87.): "Az egyediség ezeken a szekrényeken nemcsak a faragványos és domborított vasalás ékítményében, hanem minden főbb részletnek ... és egyéb átalakításokban is mutatkozik."

Faragó Ödön rendszeresen tervezett hasonló bútorokat a Thék Endre által 1872-ben alapított rangos budapesti bútorgyár számára, ahol a fővárosi középületek számára a legigényesebb bútorok készültek. Gaul Károly (1854-1932), a hazai faipari szakoktatás úttörője így méltatta a Thék bútorgyárat az 1895-ben megjelent *Mintalapok iparosok és ipariskolák számára. Faipari füzetek* 1. számának előszavában: "Igen szép eredményeket tapasztalhatunk a Huszka-féle elemek földolgozásában már például a Thék-féle és a Kammer-féle butorgyárakban, ahol nagyobb szabású berendezések készülnek magyar stylusban."

Irodalom

- Szerk.: Fejős Zoltán: *Huszka József, a rajzoló gyűjtő*. Néprajzi Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 411.
- a kiállítást rendezte: Batári Ferenc, Vadászi Erzsébet: *Historizmus és eklektika. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992. - Nr. 53. (Kiss Éva)
- katalógust összeállította: Éri Gyöngyi, O. Jobbágyi Zsuzsa: *Lélek és forma. Magyar művészet 1896-1914*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1986. - p. 179.
- Szerk.: Németh Lajos: *Magyar művészet: 1890-1919*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1981. - II. 154.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

- Lyka Károly: A magyar iparművészet karácsonya. *Magyar Iparművészet*, 1. (1897-1898). 1898. - 145-162; X. mellékl.

